PHƯƠNG PHÁP THẢO LUẬN NHÓM TRONG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG - AN NINH CHO SINH VIÊN NGÀNH ĐIỀU DƯỠNG TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC ĐIỀU DƯỠNG NAM ĐỊNH

NGUYỄN DUY ANH
Trường Đại học Điều dưỡng Nam Định

Nhận bài ngày 06/11/2025. Sửa chữa xong 15/12/2025. Duyệt đăng 22/12/2025.

Abstract

National Defense and Security Education is a course designed to develop students' political resilience, civic responsibility, and ability to respond to defense and security situations. However, when taught to Nursing students using traditional instructional methods, certain limitations become apparent, particularly in terms of engagement and practical application. This article analyzes the implementation of the group discussion method in teaching National Defense and Security Education to Nursing students at Nam Dinh University of Nursing. Based on this analysis, the paper proposes several recommendations to enhance the effectiveness of National Defense and Security Education teaching in Nursing education institutions.

Keywords: *Group discussion, National Defense and Security Education, Nam Dinh University of Nursing, Nursing students, teaching methods.*

1. Đặt vấn đề

Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP-AN) giữ vai trò quan trọng trong chương trình đào tạo đại học, góp phần bồi dưỡng thế giới quan, nhân sinh quan đúng đắn, ý thức trách nhiệm công dân và tinh thần sẵn sàng tham gia bảo vệ Tổ quốc cho sinh viên (SV). Trong bối cảnh hiện nay, khi các thách thức an ninh truyền thống và phi truyền thống ngày càng gia tăng, yêu cầu đổi mới nội dung và phương pháp giảng dạy GDQP-AN theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động của người học trở nên cấp thiết. Đối với SV ngành Điều dưỡng, đặc thù đào tạo gắn liền với thực hành nghề nghiệp, làm việc nhóm và xử lý các tình huống khẩn cấp đòi hỏi phương pháp dạy học không chỉ truyền thụ kiến thức mà còn phát triển năng lực hợp tác, giao tiếp và giải quyết vấn đề. Tuy nhiên, thực tiễn giảng dạy GDQP-AN hiện nay tại nhiều cơ sở đào tạo vẫn chủ yếu dựa vào phương pháp thuyết giảng, chưa tạo được môi trường học tập tích cực, chưa khai thác hết vai trò chủ thể của SV. Từ yêu cầu thực tiễn đó, việc nghiên cứu và vận dụng phương pháp thảo luận nhóm (TLN) trong giảng dạy GDQP-AN cho SV ngành Điều dưỡng tại Trường Đại học Điều dưỡng Nam Định có ý nghĩa thiết thực, góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả của học phần này trong giai đoạn hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Cơ sở lý luận về phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học Giáo dục quốc phòng và an ninh

2.1.1. Khái niệm

Trong Từ điển tiếng Việt, "nhóm" được hiểu là một tập hợp gồm số lượng không lớn các cá nhân hoặc sự vật, được hình thành dựa trên những tiêu chí và nguyên tắc nhất định [7, tr. 875]. "Thảo luận là trao đổi ý kiến, có phân tích lí lẽ, để làm sáng tỏ một vấn đề mà nhiều người đang cùng quan tâm" [5, tr. 1181].

Tác giả Nguyễn Văn Cường cho rằng: "Dạy học nhóm là một hình thức xã hội của dạy học, trong đó SV của một lớp học được chia thành các nhóm nhỏ trong khoảng thời gian giới hạn, mỗi nhóm tự lực hoàn thành các nhiệm vụ học tập trên cơ sở phân công và hợp tác làm việc. Kết quả làm việc của nhóm sau đó được trình bày và đánh giá trước toàn lớp" [1, tr. 167].

Email: duyanhgdqp@gmail.com

Tác giả Đinh Văn Đức cho rằng: "Phương pháp TLN là phương pháp trong đó lớp học được chia làm các nhóm nhỏ để tất cả các thành viên trong lớp đều được làm việc, được bàn bạc, trao đổi về một chủ đề cụ thể và đưa ra ý kiến chung của nhóm mình về vấn đề đó" [3, tr. 163].

Từ các quan niệm trên, có thể khái quát về phương pháp TLN: Đây là phương pháp dạy học, trong đó giảng viên (GV) tổ chức người học thành các nhóm nhỏ nhằm huy động trí tuệ tập thể để cùng trao đổi, phân tích và giải quyết những vấn đề đặt ra từ nội dung môn học hoặc từ thực tiễn. Thông qua thảo luận, người học chủ động hình thành nhận thức, làm rõ vấn đề và đề xuất các quan điểm hoặc giải pháp phù hợp, qua đó nâng cao hiệu quả lĩnh hội tri thức và năng lực hợp tác.

2.1.2. Vai trò và ưu thế của phương pháp thảo luận nhóm trong phát triển năng lực cho sinh viên ngành Điều dưỡng trong giảng dạy Giáo dục quốc phòng và an ninh

Phương pháp TLN là một trong những phương pháp dạy học tích cực tiêu biểu, lấy người học làm trung tâm, nhấn mạnh đến sự tương tác, hợp tác và trao đổi học thuật giữa SV với nhau cũng như giữa SV với giảng viên (GV). Thông qua tổ chức cho SV làm việc trong các nhóm nhỏ để cùng phân tích, tranh luận và giải quyết các vấn đề học tập, phương pháp này tạo điều kiện để người học tham gia trực tiếp vào quá trình kiến tạo tri thức, thay vì tiếp nhận kiến thức một chiều. Qua đó, SV không chỉ hiểu sâu nội dung bài học mà còn từng bước hình thành và phát triển tư duy phản biện, năng lực lập luận, khả năng ra quyết định và kỹ năng trình bày quan điểm một cách logic, thuyết phục.

Một ưu thế nổi bật của TLN là khả năng kết hợp hiệu quả giữa phát triển năng lực nhận thức và rèn luyện các kỹ năng mềm thiết yếu. Quá trình trao đổi trong nhóm giúp SV nâng cao kỹ năng giao tiếp, lắng nghe, hợp tác và tôn trọng ý kiến khác biệt - những năng lực có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với SV ngành Điều dưỡng, vốn là lĩnh vực nghề nghiệp đòi hỏi tính phối hợp, tinh thần trách nhiệm và kỹ năng làm việc nhóm cao. Trong giảng dạy GDQP-AN, TLN còn góp phần giúp SV tiếp cận các vấn đề QP-AN một cách linh hoạt, gắn lý luận với thực tiễn, qua đó nâng cao nhận thức chính trị, ý thức trách nhiệm công dân và khả năng vận dụng kiến thức vào các tình huống cụ thể.

Việc áp dụng phương pháp TLN cũng kéo theo sự chuyển dịch căn bản vai trò của GV, từ người truyền đạt kiến thức sang người tổ chức, điều phối và hỗ trợ quá trình học tập. GV giữ vai trò định hướng chủ đề, xây dựng câu hỏi gợi mở, tạo môi trường thảo luận tích cực và kịp thời phản hồi để điều chỉnh hoạt động của nhóm. Nhiều nghiên cứu đã khẳng định hiệu quả của phương pháp này trong dạy học đại học. Chẳng hạn, "Phương pháp TLN đã nâng cao hứng thú và mức độ tương tác của SV, bồi dưỡng tư duy sáng tạo, năng lực diễn đạt và kỹ năng làm việc nhóm, đồng thời góp phần cải thiện rõ rệt hiệu quả học tập và chất lượng giảng dạy…" [6, tr. 57]. Tương tự, Wang (2019) nhấn mạnh rằng "TLN là một phương pháp giáo dục được sử dụng rộng rãi… giúp SV chủ động tham gia vào các hoạt động trên lớp… nâng cao sự tự tin, đồng thời cải thiện năng lực và hiệu quả học tập" [8, tr. 40]. Tuy nhiên, để đạt hiệu quả cao, việc tổ chức TLN cần được thực hiện một cách khoa học, có mục tiêu rõ ràng và sự điều phối hợp lý của GV như Fan (2019) đã chỉ ra [6, tr. 121].

2.2. Dạy học Giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên ngành Điều dưỡng tại Trường Đại học Điều dưỡng Nam Định

Hiện nay, chương trình GDQP-AN ở các trường đại học, trong đó có Trường Đại học Điều dưỡng Nam Định được tổ chức theo quy định chung của Bộ GD&ĐT. Theo Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT, môn học này bao gồm 4 học phần với tổng thời lượng là 165 tiết; trong đó có các nội dung về đường lối quốc phòng và an ninh, công tác QP-AN, quân sự chung và kỹ thuật chiến đấu bộ binh - chiến thuật. Chương trình đòi hỏi người học vừa nắm kiến thức lý luận cơ bản, vừa tham gia rèn luyện kỹ năng quân sự thực hành phù hợp với mục tiêu phát triển toàn diện (nhận thức - kỹ năng - thái độ) của môn học.

Mức độ tham gia và hứng thú của SV điều dưỡng trong môn GDQP-AN nhìn chung còn hạn chế. Theo khảo sát nội bộ tại một số trường đại học, khoảng 60-70 tiết SV chỉ coi môn học này là "bắt buộc phải hoàn thành" để lấy chứng chỉ mà chưa thực sự nhận thức sâu về giá trị thực tiễn của nội dung này đối với nghề nghiệp tương lai. Môn học với nhiều nội dung quân sự xa lạ với chuyên ngành chăm sóc sức khỏe khiến không ít SV cảm thấy "khó tiếp cận" và ít chủ động trong các hoạt động học tập tích cực.

Việc tổ chức dạy học GDQP-AN theo hướng tích cực còn gặp nhiều trở ngại. Trước hết, phương pháp giảng dạy chủ yếu vẫn là truyền thống, thiếu đổi mới để kích thích sự tham gia của SV; phần lớn nội dung lý thuyết khó gắn với nhu cầu nghề nghiệp cụ thể của điều dưỡng. Thứ hai, cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ hoạt động thực hành chưa được đầu tư đồng bộ, dẫn đến tình trạng "học thực hành" chỉ dừng ở mức mô phỏng đơn giản, thiếu tính hấp dẫn. Thứ ba, một bộ phận SV còn bỡ ngỡ với kỷ luật quân sự, môi trường học tập tập trung, làm giảm hiệu quả tiếp thu chuyên sâu. Đây là những điểm cần được giải quyết để nâng cao chất lượng dạy, học GDQP-AN theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động của người học.

2.3. Vận dụng phương pháp thảo luận nhóm trong giảng dạy Giáo dục quốc phòng và an ninh tại Trường Đại học Điều dưỡng Nam Định

2.3.1. Nguyên tắc vận dụng

Việc vận dụng phương pháp TLN trong giảng dạy GDQP-AN cần được thực hiện trên cơ sở tuân thủ các nguyên tắc khoa học, phù hợp với mục tiêu chính trị - tư tưởng của môn học và đặc điểm người học. Trước hết, nguyên tắc bảo đảm tính định hướng chính trị, tư tưởng phải được đặt lên hàng đầu. GDQP-AN là môn học đặc thù, góp phần giáo dục lòng yêu nước, ý thức bảo vệ Tổ quốc và bản lĩnh chính trị cho SV. Điều này phù hợp với tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, trong đó nhấn mạnh nhiệm vụ "Tăng cường GDQP-AN, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân vững chắc" [2, tr. 157].

Tổ chức TLN phải tuân thủ nguyên tắc gắn lý luận với thực tiễn, bảo đảm nội dung thảo luận xuất phát từ các tình huống thực tế về QP-AN và bảo vệ Tổ quốc trong điều kiện mới. Văn kiện Đại hội XIII đã chỉ rõ yêu cầu "Kết hợp chặt chẽ QP-AN với kinh tế, văn hóa, xã hội", đây là cơ sở quan trọng để xây dựng các chủ đề thảo luận mang tính liên ngành, giúp SV đặc biệt là SV ngành Điều dưỡng nhận thức rõ vai trò của mình trong nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc.

Bảo đảm nguyên tắc phát huy tính tích cực, chủ động của người học, coi SV là chủ thể của quá trình học tập. TLN không chỉ nhằm truyền đạt kiến thức mà còn rèn luyện kỹ năng tư duy phản biện, hợp tác và giải quyết vấn đề, phù hợp với định hướng "Phát triển toàn diện con người Việt Nam" được nêu trong Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.

Vận dụng phương pháp TLN phải được tổ chức khoa học, linh hoạt và có kiểm soát, bảo đảm nội dung thảo luận đúng định hướng, tránh sa đà hoặc lệch chuẩn nhận thức, qua đó góp phần nâng cao hiệu quả giảng dạy GDQP-AN trong bối cảnh giáo dục đại học hiện nay

2.3.2. Quy trình tổ chức thảo luận nhóm

Việc tổ chức TLN trong giảng dạy GDQP-AN cần được tiến hành theo một quy trình chặt chẽ, khoa học nhằm bảo đảm phát huy tính tích cực của SV, đồng thời giữ vững định hướng chính trị, tư tưởng của môn học. Quy trình này có thể triển khai qua các bước cơ bản: chuẩn bị nội dung - chia nhóm - giao nhiệm vụ - tổ chức thảo luận - trình bày kết quả - nhận xét, đánh giá.

a. Chuẩn bị nội dung thảo luận: Khâu chuẩn bị nội dung thảo luận giữ vai trò quyết định đối với hiệu quả của phương pháp TLN trong giảng dạy GDQP-AN. GV cần căn cứ vào mục tiêu chung của học phần, chuẩn đầu ra về kiến thức, kỹ năng và thái độ, đồng thời tính đến đặc điểm tâm lý, trình độ nhận thức và định hướng nghề nghiệp của SV ngành Điều dưỡng để lựa chọn chủ đề thảo luận phù hợp. Nội dung thảo luận không chỉ bảo đảm tính khoa học, chính xác về mặt lý luận QP-AN mà còn cần gắn với những vấn đề thực tiễn đang đặt ra, đặc biệt là các vấn đề có liên quan trực tiếp hoặc gián tiếp đến lĩnh vực y tế và chăm sóc sức khỏe cộng đồng.

Chẳng hạn, trong bài giảng *"Bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN trong tình hình mới"*, thay vì chỉ yêu cầu SV ghi nhớ các quan điểm, đường lối chung, GV có thể thiết kế hệ thống câu hỏi thảo luận theo hướng mở, như: những thách thức an ninh truyền thống và phi truyền thống đang tác động đến Việt Nam hiện nay là gì; vai trò của các lực lượng xã hội trong bảo vệ Tổ quốc được thể hiện ra sao; đội ngũ y tế và SV điều dưỡng có thể đóng góp gì trong việc bảo đảm an ninh con người và an ninh xã hội. Việc chuẩn

bị nội dung theo hướng này giúp SV tiếp cận kiến thức GDQP-AN một cách sinh động, có chiều sâu, tránh tình trạng thảo luận hình thức hoặc xa rời mục tiêu bài học.

b. Chia nhóm học tập: Việc chia nhóm học tập cần được tổ chức khoa học, linh hoạt và phù hợp với điều kiện lớp học cũng như đặc thù học tập tập trung của học phần GDQP-AN. Thông thường, mỗi nhóm từ 5-7 SV được xem là quy mô hợp lý, vừa bảo đảm đủ số lượng ý kiến trao đổi, vừa tạo điều kiện để mỗi thành viên đều có cơ hội tham gia thảo luận và thể hiện vai trò cá nhân. Khi chia nhóm, GV nên chú ý đến sự đa dạng về giới tính, năng lực học tập, mức độ chủ động và khả năng giao tiếp của SV nhằm phát huy ưu thế của từng cá nhân và khuyến khích tinh thần hỗ trợ, hợp tác lẫn nhau.

Trong các lớp GDQP-AN dành cho SV ngành Điều dưỡng thường có sĩ số đông và tổ chức theo mô hình học tập tập trung, việc chia nhóm cố định theo tiểu đội hoặc tổ học tập sẵn có trong môi trường quân sự thường mang lại hiệu quả cao. Cách làm này không chỉ giúp GV dễ quản lý, điều hành mà còn tạo sự ổn định trong hoạt động nhóm, giúp SV hình thành ý thức kỷ luật, tinh thần tập thể và trách nhiệm chung - những phẩm chất quan trọng của người học GDQP-AN. Qua quá trình làm việc lâu dài trong cùng một nhóm, SV dần quen với vai trò phân công nhiệm vụ, hỗ trợ lẫn nhau và giải quyết mâu thuẫn một cách tích cực.

c. Giao nhiệm vụ thảo luận: Đây là khâu then chốt trong quy trình tổ chức TLN, có ý nghĩa quyết định đến chất lượng hoạt động tư duy và mức độ tham gia của SV. Nhiệm vụ thảo luận không đơn thuần là "đặt câu hỏi" mà phải được thiết kế như một tình huống học tập có vấn đề, định hướng rõ mục tiêu nhận thức, kỹ năng và thái độ mà SV cần đạt được. Do đó, GV cần trình bày nhiệm vụ một cách rõ ràng, cụ thể, dễ hiểu, đồng thời xác định đầy đủ các yêu cầu về nội dung, thời gian thực hiện, hình thức tổ chức và sản phẩm đầu ra của hoạt động thảo luận.

Về nội dung, nhiệm vụ thảo luận cần được xây dựng theo các mức độ nhận thức tăng dần, từ nhận biết - thông hiểu đến phân tích, đánh giá và vận dụng. Cách thiết kế này giúp SV không chỉ tái hiện kiến thức đã học mà còn từng bước phát triển tư duy độc lập, tư duy phản biện và khả năng liên hệ thực tiễn. Bên cạnh đó, nhiệm vụ thảo luận cần phù hợp với trình độ nhận thức và đặc điểm ngành học của SV Điều dưỡng, tránh những yêu cầu quá chung chung hoặc thuần túy lý luận, khó tạo được sự hứng thú và động lực học tập.

Chẳng hạn, trong bài giảng về *"An ninh phi truyền thống"*, thay vì yêu cầu SV trình bày khái niệm một cách máy móc, GV có thể phân công mỗi nhóm nghiên cứu một loại hình an ninh cụ thể như: an ninh dịch bệnh, an ninh môi trường, an ninh nguồn nước hoặc an ninh mạng. Nhiệm vụ được giao cần làm rõ các nội dung cốt lõi: khái niệm, biểu hiện đặc trưng, mức độ tác động đối với an ninh quốc gia, đồng thời yêu cầu SV liên hệ với thực tiễn Việt Nam và lĩnh vực y tế. Ví dụ: đối với nhóm nghiên cứu về an ninh dịch bệnh, GV có thể định hướng SV phân tích những bài học rút ra từ đại dịch Covid-19, vai trò của hệ thống y tế trong phòng, chống dịch cũng như trách nhiệm cụ thể của SV ngành Điều dưỡng trong bảo vệ an ninh sức khỏe cộng đồng.

Khi giao nhiệm vụ, GV cũng cần lưu ý phân công rõ vai trò trong nhóm (nhóm trưởng, thư ký, người trình bày…) để bảo đảm mọi thành viên đều tham gia, tránh tình trạng ỷ lại hoặc thụ động. Đồng thời, thời gian thảo luận cần được quy định hợp lý, đủ để SV trao đổi, phân tích nhưng không kéo dài gây mất tập trung. Việc nêu rõ yêu cầu về sản phẩm đầu ra (báo cáo ngắn, sơ đồ tư duy, bảng tổng hợp hoặc trình bày miệng) sẽ giúp SV định hướng cách thức làm việc và nâng cao chất lượng kết quả thảo luận.

Như vậy, việc giao nhiệm vụ thảo luận rõ ràng, có định hướng và phù hợp với nội dung GDQP-AN không chỉ giúp SV tập trung nghiên cứu, tránh thảo luận dàn trải, thiếu chiều sâu mà còn góp phần nâng cao hiệu quả tiếp thu kiến thức, phát triển năng lực tư duy và gắn kết nội dung học tập với thực tiễn nghề nghiệp của SV ngành Điều dưỡng.

d. Tổ chức thảo luận nhóm: Đây là giai đoạn trung tâm trong tiến trình dạy học theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động của SV. Ở giai đoạn này, SV giữ vai trò chủ thể của hoạt động học tập, trực tiếp tham gia trao đổi, phân tích, phản biện và đi đến thống nhất quan điểm trong phạm vi nhóm. Thông qua thảo luận, SV không chỉ củng cố kiến thức đã học mà còn rèn luyện các kỹ năng quan trọng như làm việc nhóm, trình bày ý kiến, lắng nghe và tôn trọng quan điểm khác biệt. Do đó, việc tổ chức thảo

luận cần được GV chuẩn bị kỹ lưỡng và điều hành linh hoạt nhằm bảo đảm hiệu quả sư phạm và định hướng đúng mục tiêu GDQP-AN.

Trong quá trình thảo luận, GV không đóng vai trò "truyền đạt" hay "phán quyết" nội dung mà chủ yếu là người tổ chức, hướng dẫn và hỗ trợ. GV cần quan sát sát sao tiến trình làm việc của từng nhóm, kịp thời phát hiện những khó khăn về nhận thức, phương pháp hoặc sự mất cân đối trong mức độ tham gia của các thành viên. Khi cần thiết, GV có thể đặt ra những câu hỏi gợi mở, mang tính định hướng giúp SV làm rõ vấn đề, mở rộng góc nhìn hoặc liên hệ sâu hơn với thực tiễn nhưng tránh can thiệp trực tiếp làm gián đoạn mạch tư duy và tính tự chủ của nhóm. Bên cạnh đó, trong bối cảnh giảng dạy GDQP-AN, GV cần đặc biệt chú ý đến việc định hướng nhận thức chính trị, tư tưởng của SV trong quá trình thảo luận. Những biểu hiện lệch lạc, phiến diện hoặc thiếu cơ sở khoa học cần được GV nhẹ nhàng điều chỉnh thông qua việc gợi dẫn bằng các văn bản chính thống, dẫn chứng thực tiễn hoặc đặt lại vấn đề theo hướng tích cực, phù hợp với đường lối, quan điểm của Đảng và Nhà nước. Việc điều chỉnh này không nên mang tính áp đặt mà cần được thực hiện khéo léo, trên tinh thần trao đổi học thuật, giúp SV tự nhận thức và điều chỉnh quan điểm của mình.

Chẳng hạn, với chủ đề "Trách nhiệm của SV y tế trong bảo vệ an ninh sức khỏe cộng đồng", GV có thể định hướng SV liên hệ tới các hoạt động cụ thể trong thực tiễn như tham gia phòng, chống dịch bệnh, hỗ trợ tiêm chủng, cứu trợ y tế trong thiên tai, thảm họa, chăm sóc sức khỏe trong tình huống khẩn cấp hoặc tham gia lực lượng y tế dự bị. Những ví dụ gắn với các sự kiện thực tế, đặc biệt là kinh nghiệm từ đại dịch Covid-19 sẽ giúp SV nhận thức rõ hơn mối liên hệ giữa chuyên môn nghề nghiệp và nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Qua đó, SV không chỉ hiểu sâu sắc hơn nội dung bài học mà còn hình thành thái độ học tập tích cực, ý thức trách nhiệm công dân và trách nhiệm nghề nghiệp, góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục QP-AN trong các cơ sở đào tạo y tế.

e. Trình bày kết quả thảo luận: Đây là khâu có ý nghĩa tổng hợp và khẳng định hiệu quả của hoạt động TLN trong dạy học GDQP-AN. Sau khi kết thúc thảo luận, GV tổ chức cho đại diện các nhóm lần lượt báo cáo kết quả trước lớp bằng những hình thức phù hợp như thuyết trình ngắn, sơ đồ tư duy, bảng so sánh, phiếu tổng hợp hoặc trình chiếu PowerPoint. Việc đa dạng hóa hình thức trình bày không chỉ giúp SV thể hiện kết quả nghiên cứu một cách trực quan, logic mà còn tạo điều kiện phát huy năng lực sáng tạo và kỹ năng ứng dụng công nghệ thông tin trong học tập.

Trong quá trình trình bày, GV cần định hướng rõ yêu cầu về thời gian, nội dung trọng tâm và cách diễn đạt, tránh tình trạng báo cáo dài dòng, sao chép tài liệu hoặc thiếu liên hệ thực tiễn. Các nhóm còn lại có trách nhiệm lắng nghe, đặt câu hỏi, bổ sung ý kiến và phản biện trên tinh thần xây dựng, tôn trọng lẫn nhau. Hoạt động trao đổi hai chiều này góp phần hình thành môi trường học tập dân chủ, cởi mở, đồng thời rèn luyện cho SV kỹ năng giao tiếp, diễn đạt ý kiến, phản biện và bảo vệ quan điểm - những kỹ năng đặc biệt cần thiết đối với SV ngành Điều dưỡng trong quá trình làm việc nhóm và giao tiếp với người bệnh sau này.

Chẳng hạn, trong bài học *"Bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới"*, phần trình bày của các nhóm thường tập trung làm rõ mối quan hệ chặt chẽ giữa QP-AN với các lĩnh vực kinh tế, văn hóa, xã hội và y tế. Thông qua các ví dụ cụ thể như vai trò của ngành Y trong bảo đảm an ninh sức khỏe cộng đồng, ứng phó thảm họa, dịch bệnh và tình huống khẩn cấp, SV nhận thức sâu sắc rằng bảo vệ Tổ quốc không chỉ là nhiệm vụ của lực lượng vũ trang mà là trách nhiệm chung của toàn xã hội, trong đó đội ngũ cán bộ y tế giữ vai trò đặc biệt quan trọng.

g. Nhận xét và đánh giá: Cuối cùng, GV tổng hợp ý kiến, nhận xét ưu điểm, chỉ ra những hạn chế của từng nhóm, đồng thời chuẩn hóa kiến thức, nhấn mạnh các nội dung cốt lõi của bài học. Việc đánh giá cần được thực hiện toàn diện, không chỉ dựa trên kết quả trình bày cuối cùng mà còn chú trọng đến quá trình tham gia thảo luận, tinh thần hợp tác, mức độ chủ động và trách nhiệm của từng SV. Thông qua đó, phương pháp TLN không chỉ góp phần nâng cao hiệu quả tiếp thu kiến thức GDQP-AN mà còn trở thành công cụ hữu hiệu trong việc phát triển năng lực, phẩm chất và bản lĩnh chính trị cho SV ngành Điều dưỡng.

2.4. Đánh giá hiệu quả của phương pháp thảo luận nhóm

Thực tiễn áp dụng phương pháp TLN trong giảng dạy học phần GDQP-AN cho SV ngành Điều dưỡng

cho thấy những tác động tích cực rõ rệt đối với thái độ học tập, sự hình thành kỹ năng mềm và năng lực nghề nghiệp của người học, đồng thời thể hiện ưu thế so với phương pháp dạy học truyền thống, cụ thể:

Phương pháp TLN có ảnh hưởng tích cực đến thái độ và hứng thú học tập của SV. Qua khảo sát nhanh được thực hiện trên 120 SV ngành Điều dưỡng sau khi tham gia các buổi học có tổ chức TLN trong các bài giảng như *"Bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới"* và *"An ninh phi truyền thống"*, có khoảng 78,3% SV cho biết cảm thấy hứng thú hơn so với hình thức nghe giảng thuần túy; 72,5% SV nhận thấy mình chủ động tham gia xây dựng bài học thay vì chỉ tiếp nhận kiến thức một chiều. Điều này cho thấy TLN góp phần thay đổi nhận thức của SV về môn GDQP-AN, từ chỗ coi đây là học phần bắt buộc sang ý thức được ý nghĩa thực tiễn của nội dung học tập.

Phương pháp này có tác động rõ rệt đến việc hình thành kỹ năng mềm và năng lực nghề nghiệp cho SV ngành Điều dưỡng. Trong quá trình thảo luận các chủ đề như *"Trách nhiệm của SV y tế trong bảo vệ an ninh sức khỏe cộng đồng"*, SV được rèn luyện kỹ năng giao tiếp, làm việc nhóm, trình bày và bảo vệ quan điểm. Kết quả khảo sát cho thấy 65,8% SV đánh giá kỹ năng làm việc nhóm của bản thân được cải thiện; 60,2% SV cho rằng khả năng phân tích, xử lý tình huống và liên hệ kiến thức GDQP-AN với thực tiễn nghề nghiệp y tế được nâng cao. Đây là những năng lực cần thiết đối với SV ngành Điều dưỡng trong bối cảnh hội nhập và yêu cầu chăm sóc sức khỏe toàn diện hiện nay.

Khi so sánh hiệu quả giữa phương pháp TLN và phương pháp dạy học truyền thống, kết quả học tập cho thấy sự khác biệt đáng kể. Tỷ lệ SV đạt điểm khá, giỏi ở các lớp có áp dụng TLN chiếm khoảng 70-75%, cao hơn khoảng 15-18% so với các lớp chủ yếu giảng dạy theo phương pháp thuyết trình. Điều này khẳng định rằng TLN không chỉ nâng cao chất lượng tiếp thu kiến thức GDQP-AN mà còn góp phần phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất của SV ngành Điều dưỡng.

3. Kết luận

Như vậy, vận dụng phương pháp TLN trong giảng dạy học phần GDQP-AN cho SV ngành Điều dưỡng là một hướng tiếp cận phù hợp với yêu cầu đổi mới giáo dục đại học hiện nay, đồng thời đáp ứng mục tiêu kết hợp giữa giáo dục chính trị - tư tưởng với đào tạo năng lực nghề nghiệp. TLN không chỉ góp phần nâng cao hiệu quả lĩnh hội tri thức GDQP-AN mà còn tạo điều kiện để SV chủ động phân tích các vấn đề QP-AN gắn với thực tiễn ngành Y tế và bối cảnh xã hội đương đại. Thực tiễn triển khai cho thấy, phương pháp này giúp gia tăng hứng thú học tập, củng cố nhận thức chính trị, trách nhiệm công dân và ý thức sẵn sàng tham gia bảo vệ Tổ quốc của SV. Thông qua quá trình trao đổi, tranh luận và phản biện, SV được rèn luyện các kỹ năng thiết yếu như làm việc nhóm, giao tiếp, tư duy phản biện và giải quyết vấn đề - những năng lực có ý nghĩa đặc biệt đối với người điều dưỡng trong bảo vệ an ninh sức khỏe cộng đồng và tham gia ứng phó với các tình huống khẩn cấp. Tuy nhiên, để phương pháp TLN phát huy hiệu quả bền vững cần tiếp tục hoàn thiện từ khâu thiết kế nội dung, tổ chức lớp học đến năng lực điều hành của GV và điều kiện bảo đảm về cơ sở vật chất. Do đó, triển khai đồng bộ các giải pháp ở GV, nhà trường và cơ quan quản lý giáo dục là yếu tố then chốt nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy GDQP-AN, góp phần đào tạo đội ngũ điều dưỡng vừa giỏi chuyên môn, vừa vững vàng bản lĩnh chính trị trong tình hình mới.

Tài liệu tham khảo

[1] Nguyễn Văn Cường (2009). *Lý luận dạy học hiện đại.* NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội, tr. 167.

[2] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (tập 1). NXB Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr. 157.

[3] Đinh Văn Đức (2009). *Phương pháp dạy học môn Giáo dục công dân ở trường trung học phổ thông*. NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội, tr. 163.

[4] Fan, X. H. (2019). *An introduction to the implementation elements of group discussion method.* Journal of Hainan Normal University (Social Science Edition), 36(1), tr.121.

[5] Hoàng Phê (2011). *Từ điển tiếng Việt.* NXB Từ điển Bách khoa, Hà Nội, tr. 1181.

[6] Jia, C. L., & Luo, Q. H. (2020). *The use of group discussion method in classroom teaching*. Modern Educational Management, 14(1), 57.

[7] Viện Ngôn ngữ học (2010). *Từ điển Tiếng Việt.* NXB Đà Nẵng, tr. 655.

[8] Wang, J. L. (2019). *Exploring the use and importance of group discussion method in high school English teaching.* Educational Teaching Forum, 39(5), 40.